

גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע (מוריד הטל) (משיב הרוח ומוריד הגשם) מכלכל חיים בחדש מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים וכו': (ג) אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללך סלה ברוך אתה יי' האל הקדוש: (ד) אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה וחננו מאתך דעה חכמה ובינה והשכל ברוך אתה יי' חונן הדעת: (ה) השיבנו אבינו לתורתך ודבקנו במצותיך וקרבנו מלכנו לעבודתך והחזירנו בתשובה שלימה לפניך ברוך אתה יי' הרוצה בתשובה: (ו) סלח לנו אבינו כי חטאנו מחול לנו מלכנו כי פשענו לך כי אל טוב וסלח אתה ברוך אתה יי' חונן המרבה לסלוח: (ז) ראה נא בענינו וריבה ריבנו ודון דיננו ומהר לגאלנו כי אל מלך גואל חזק אתה ברוך אתה יי' גואל ישראל: (ח) רפאנו יי' אלהינו ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו אתה והעלה רפואה שלימה לכל תחלואינו כי אל רופא ורחמן אתה ברוך אתה יי' רופא חולי עמו ישראל: (ט) ברכנו יי' אלהינו בכל מעשה ידינו וברך את שנותינו ותן (טל ומטר ל) ברכה על כל פני האדמה ושבע את העולם מברכותיך ורוה פני תבל ברוך אתה יי' מברך השנים: (י) תקע בשופר גדול לחירותנו ושא נס לקבץ את כל גליותינו מארבע כנפות כל הארץ לארצנו ברוך אתה יי' מקבץ נדחי עמו ישראל: (יא) השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחילה והסר ממנו יגון ואנחה ומלך עלינו אתה לבדך בחדש וברחמים בצדק ובמשפט ברוך אתה יי' מלך אוהב צדקה ומשפט: (יב) למלשינים אל תהי תקוה וכל האפיקורוסין כולם כרנע יאבדו ומלכות זדון תעקר ותשבר במהרה בימינו ברוך אתה יי' שובר רשעים ומכניע זדים: (יג) על החסידים ועל הצדיקים ועל גרי הצדק ועל שארית עמך בית ישראל יהמו רחמים יי' אלהינו ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמך באמת וכו': (יד) תשכון בתוך ירושלים עירך כאשר דברת ובנה אותה בנין עולם במהרה בימינו ברוך אתה יי' בונה ירושלים: (טו) את צמח דוד במהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך ברוך אתה יי' מצמיח קרן ישועה: (טז) שמע קולנו יי' אלהינו ורחם עלינו וקבל ברחמים וברצון את תפלתנו מלכנו ריקם אל תשיבנו כי אתה שומע וכו': (יז) רצה יי' אלהינו בעמך ישראל ולתפלתם שעה והשב העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם וכו' ברוך אתה יי' המחזיר שכינתו לציון: (יח) מודים אנחנו לך שאתה הוא יי' אלהינו ואלהי אבותינו צור חיינו ומגן ישענו אתה לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על חיינו וכו': (יט) שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמים עלינו ועל ישראל עמך וברכנו כולנו ממאור פניך נתת לנו יי' אלהינו תורה וחיים אהבה וכו'. בימות החמה אומר בברכה שניה רב להושיע מוריד הטל מכלכל חיים בחדש וכו'. ומברך ברכה תשיעית בנוסח זה ברכנו יי' אלהינו בכל מעשה ידינו וברך את שנתנו בטללי רצון ברכה ונדבה כשנים הטובות ברוך אתה יי' מברך השנים. כליל מוצאי שבת ומוצאי יום הכפורים ובמוצאי ימים טובים מברך ברכה רביעית בנוסח זה. אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה אתה הברלת בין קדש לחול בין אור לחשך בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה כשם שהברלת בין קדש לחול כן פדנו והצילנו מכל מיני משחית ומכל מיני פורעניות המתרגשות לבא בעולם ושמרנו

ורוב רובי רבבות פעמים הטובות נסים וגבורות שעשית עמנו ועם אבותינו. מלפנים ממצרים גאלתנו יי' אלהינו מבית עבדים פדיתנו. ברעב זנתנו ובשובע כלכלתנו. מחרב הצלתנו ומדבר מלטתנו ומחללים רעים רבים דליתנו. ועד הנה עזרונו רחמך יי' אלהינו ולא עזבונו חסדיך על כן איברים שפלגת בנו ונשמה שנפחת באפינו ולשון אשר שמת בפינו הן הם יודו ויברכו את שמך יי' אלהינו וכו' ישתבח וכו'. וכן נהגו לקרות כל מזמור שיר ליום השבת קודם שיתחילו פסוקי הזמירות ביום השבת וביום הכפורים. ויש מקומות שנהגו לקרות הלל הגדול בשבתות קודם פסוקי הזמירות. ויש מקומות שנהגו לקרות שיר המעלות הכל כמנהגם: ברכה ראשונה שלפני קריאת שמע זו היא נוסחה. ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם יוצר אור ובורא חשך כו' [ג] עד יוצר [ד] המאורות. ברכה שנייה אהבת עולם אהבתנו יי' אלהינו חמלה גדולה ויתירה חמלת עלינו אבינו מלכנו כו' עד בעמו ישראל באהבה: ברכה אחרונה שלאחר קריאת שמע זו היא נוסחה. [ה] אמת ויציב וכו' עד ברוך אתה יי' גאל ישראל. ובערבית ברכה ראשונה ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם אשר בדברו מעריב ערבים עד ברוך אתה יי' המעריב ערבים. ברכה שנייה אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת וכו' עד ברוך אתה יי' אוהב עמו ישראל. ברכה ראשונה שלאחר קריאת שמע של ערבית זו היא נוסחה. אמת ואמונה כל זאת קיים עלינו כו' עד ברוך אתה יי' גאל ישראל. ברכה אחרונה זו היא נוסחה השכיבנו יי' אלהינו לשלום וכו' עד ברוך שומר עמו ישראל לעד. ברוך יי' לעולם אמן ואמן כו' עד פדיתנו אותי יי' אל אמת. יראו עינינו וישמח לבנו כו' עד יי' מלך יי' מלך יי' מלך לעולם ועד. ונהגו מקצת העם לברך פסוקים באמצע ברכה וקוראין בנוסח זה וירא כל העם ויפלו על פניהם ויאמרו יי' הוא האלהים יי' הוא האלהים. הושיענו אלהי ישענו וקבצנו והצילנו מן הגוים להודות לשם קדשך להשתבח בתהלתך. כי לא ימוש יי' את עמו בעבור שמו הגדול כי הואיל יי' לעשות אתכם לו לעם ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה ליי' המלוכה והיה יי' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יי' אחד ושמו אחד. אלהינו שבשמים יחד שמך הקרוי עלינו קיים את שמך ומלכותך עלינו תמיד. בידך נפשות החיים והמתים אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש בידך אפקיד רוחי פדיתה אותי יי' אל אמת. ואנחנו עמך וצאן מרעיתך נודה לך לעולם לדור ודור נספר תהלתך. יי' הצילה נפשי משפת שקר מלשון רמיה. ישראל נושע ביי' תשועת עולמים לא תבושו ולא תכלמו עד עולמי עד יהי יי' אלהינו עמנו. כאשר היה עם אבותינו אל יעזבונו ואל ישגנו להטות לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו לשמור מצותיו וחקיו ומשפטיו אשר צוה את אבותינו. כל הנשמה תהלל יה הללויה. ברוך יי' ביום ברוך יי' בלילה ברוך יי' בשכבנו ברוך יי' בקומו תמיד נהללך סלה ונשיח בחוקיך ובאמונתך ברוך אתה יי' המולך בכבודו [ו] חי וקיים תמיד ימלוך עלינו וכו':

נוסח ברכות התפלה וסידורן

(א) ברוך אתה יי' אלהינו ואלהי אבותינו אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא וכו': (ב) אתה

הנהגות מיימוניות

רש"י בספר הפרדס ע"כ: [6] אבל אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה אין שייך כלל ליח ברכות וכו' בסדר רב עמרם וכו' מורי רבינו שיחיה וכן משמע בפ"ב דפגילה מה ראו לומר ברכת כהנים אחר הוראה כו' עד ומה ראו לומר שים שלום אחר הוראה דאי לא תימא הכי מאי בעי מה ראו לומר שים שלום כו' וכו' אין לסיום הברכה אשר התחיל אלא ע"כ ה"ס ומה ראו לעשות נשיאות כפים אחר הוראה מה ראו לומר נשיאות כפים אבל אלהינו ואלהי אבותינו נתקן בדורות אחרונים ולא נודע למאי תקנוהו לאוסרו בנשיאות. כפינו לפיכך ביוצר ומוסף שהוא ראוי לנשיאות כפים אומרים אותו אבל במנחה דליכא נשיאות כפים אי"א אלא שלום רב וכן בערבית ובשבת במנחה. אומר שים שלום שיש בו כי במאור פניך נתת לנו תורת יי' שכבר

[ג] בירושלמי תניא עונין עם המברך רבי יוחנן אומר אומר ש"ק קק"ק ונ"ל דהיינו מלשון ותנין להם סרים וענו הלוים ואמרו דהיינו קול רם ומכאן נהנו לומר קדוש זה בקול רם אביה ע"כ: [ד] אור חדש על ציון תכין כתב רש"י שאין לאומרו כן נמצא בתשובת הגאונים שהרי אין אנו מברכין על אור העתיד להיות אלא על אותו שאנו נהנים בו. עתה אמנם ראב"ן כתב דמנהג אבותינו תורה היא שיש לאומרו שהרי כבר נבאר האור ונגנו ע"כ: [ה] גרסין בירושלמי צריך להוכיח יציאת מצרים באמת ויציב רבי אומר צריך להוכיח בה קריעת ים סוף ומכת בכורות ריב"ל אומר צריך להוכיח את כולו ע"כ: [ו] וכן נהג מורי רבינו שיחיה ש"א ימלוך אלא כבעמוד ואומר שאין לומר ימלוך שכבר התחיל לתתם ברוך אתה ואין תפילה בתחיתם ברכה וכן מצאתי שכתב

בעשרה ימים שמראש השנה עד יום הכפורים אומר בסוף ברכה זו כאמור ויגבה יי' צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה ברוך אתה יי' המלך הקדוש. שליח ציבור אומר קדיש לעולם קודם כל תפלה ואחר כל תפלה ואחר שאומר סדר היום בכל עת שיאמר סדר היום יתחנן מעט ויאמר קדיש. וכשישלים לקרות בתורה ובכל עת שיתחנן ברברי תחנונים כשיגמור תחנוניו יאמר קדיש :

נוסח הקדיש

יתגדל ויתקדש [א] שמיא רבא בעלמא דברא כרעותיה וימליך מלכותיה ויצמח פורקניה ויקרב משיחיה ויפרוק עמיה בחייכון וביומיכון ובחיייהון דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן יהא שמיא רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא יתברך וכו'. בעת שיאמר שליח ציבור יתגדל ויתקדש שמיא רבא כל העם עונין אמן. ובעת שהוא אומר תחלה ואמרו אמן כל העם עונין אמן יהא שמיא רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. ומצות חכמים הראשונים לענות אמן יהא שמיא רבא מברך בכל *כחו של אדם. וכשהוא אומר יתברך כל העם עונין אמן. וכשהוא אומר בריך הוא כל העם עונין אמן. וכשהוא אומר בסוף ואמרו אמן כל העם עונין אמן. וכסדר הזה עונין בכל קדיש וקדיש. קדיש בתרא כל קדיש שאומר שליח ציבור אחר שגומר התפלה שאינו אומר אחריו כלום אלא כל העם שומעין אותו ונפטרינן נהנו העם להוסיף בסופו נוסחא זו תתקבל צלותהון ותתעבד בעותהון וצלותהון ובעותהון דכל בית ישראל קדם אבוהון דבשמיא יהא שלמא רבא וסייעתא ופורקנא משמיא עליכון ועלנא ועל קהלהון דישראל ואמרו אמן. עושה שלום במרומיו הוא ברחמי יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל אמן. קדיש דרבנן כל עשרה מישראל או יתר שעוסקין בתלמוד תורה שעל פה ואפילו במדרשות או בהגדות כשהן מסיימין אומר אחד מהן קדיש בנוסח זה. יתגדל ויתקדש שמיא רבא דעתיד לחדתא עלמא ולאחייא מתיא ולמיפרק חייא ולמיבני קרתא דירושלם ולשכללא היכלא קדישא ולמיעקר פולחנא גוכראה מן ארעא ולאכתבא פולחנא דשמיא לאתריה בזויה ויחודיה וימליך מלכותיה וכו'. עד ונחמא דאמירן בעלמא ואמרו אמן. על רבנן ועל תלמידיהון ועל תלמידי תלמידיהון דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון חנינא וחסדא ורחמי וסייעתא ורווחא מקדם אבוהון דבשמיא ואמרו אמן יהא שלמא וכו'. וזהו הנקרא קדיש דרבנן. מנהגנו להתחנן בנפילת פנים בדברים ופסוקים אלו פעמים בכולן ופעמים במקצתן. לפיכך אני כורע ומשתחוה ומתחנן לפניך אדון העולם אלהי האלהים ואדוני האדונים כי לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על רחמך הרבים יי' שמעה יי' סלחה יי' הקשיבה ועשה אל תאחר מה נאמר לפניך השם מה נדבר ומה נצטדק חטאנו עוינו והרשענו ומרדנו וסרנו ממצותיך וממשפטיך לך יי' הצדקה ולנו בשת הפנים הושחרו פנינו מפני חטאתינו ונכפפה קומתנו מפני אשמותינו אין לנו פה להשיב ולא מצח להרים ראש אלהי בושתי ונכלמתי להרים אלהי פני אליך כי עוונותינו רבו עד למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד לשמים אין בנו מעשים עשה עמנו צדקה למען שמך והושיענו כמו שהבטחתנו על ידי נביאך למען שמי אאריך אפי ותהלתי אחסם לך לבלתי הכריתך לא למענכם אני עושה בית ישראל

ושמרנו מן הכל וחננו מאתך וכו'. בראשי חדשים ובחולו של מועד מוסיף בברכת יי' בערבית ושחרית ומנחה ומברך אותה בנוסח זה רצה יי' אלהינו וכו' עד עבודת ישראל עמך אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא וכו' ותחזינה עינינו וכו'. ובחולו של מועד אומר ביום מקרא קדש הזה ביום מועד חג המצות הזה או ביום מועד חג השבועות הזה או ביום מועד חג הסוכות הזה. ביום תענית מברך היחיד ברכת יי' בנוסח זה שמע קולנו יי' אלהינו חוס ורחם עלינו וקבל ברחמים וברצון את תפלתנו מלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו עננו אבינו עננו ביום צום תעניתנו כי בצרה גדולה אנחנו אל תסתר פניך ממנו ואל תעלם אונך משמוע בקשתנו והיה קרוב לשוענו מרם נקרא ואתה תענה נדבר ואתה תשמע כדבר שנאמר והיה מרם יקרא ואני אענה עוד הם מדברים ואני אשמע כי אתה שומע תפלת כל פה ברוך אתה יי' שומע תפלה. ושליח ציבור אומר נוסח זה ברכה בפני עצמה אחר ברכה שביעית אומר עננו וכו' עד כי אל עונה בעת צרה פודה ומציל בכל עת צרה וצוקה ברוך אתה יי' העונה בעת צרה. בתשעה באב מברך ברכת ארבע עשרה בנוסח זה רחם יי' עלינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך העיר האבלה החרבה השוממה הנתונה ביד זרים היושבת וראש לה חפוי כאשה עקרה שלא ילדה ויבלעוה לגיונות ויירשוה עובדי פסילים ויתנו נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים ולבהמת הארץ על כן ציון במרר תבכה וירושלים תתן קולה לבי לבי על חלליהם מעי מעי על הרונייהם ראה יי' והביטה וראה שוממותיה ונחמנה כי באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה ככתוב ואני אהיה לה נאם יי' חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה ברוך אתה יי' בונה ירושלים. בפורים מברך ברכת שמנה עשרה בנוסח זה מודים אנחנו לך שאתה הוא יי' אלהינו על חיינו המסורים בידך על נשמותינו הפקודות לך על נסיד שבכל יום ויום ועל נפלאותיך שבכל עת כו' על הנסים ועל הגבורות ועל התשועות וכו'. ועל כולם יי' אלהינו אנו מודים לך הטוב כי לא כלו וכו'. בחנוכה מברך ברכה זו בנוסח זה מודים אנחנו לך כו' עד ועל נפלאותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים על הנסים כו' עד ואחר כן באו [נ] בניך וכו'. שליח ציבור מברך לעולם ברכה שלישית בנוסח זה נקדישך ונמליכך ונשלש לך קדושה משולשת כדבר האמור על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש יי' צבאות מלא כל הארץ כבודו. כבודו וגדלו מלא עולם ומשרתיו שואלים איה מקום כבודו להעריצו לעומתם משבחים ואומרים ברוך כבוד יי' ממקומו. ממקומך מלכנו תופיע ותמלוך עלינו כי מחכים אנחנו לך מתי תמלוך בציון בחיינו ובימינו תשכון תתגדל ותתקדש בתוך ירושלים עירך לדור ודור לנצח נצחים ועינינו תראינה במלכות עוזך כדבר האמור בדברי קדשך על ידי דוד משיח צדקך ימלוך יי' לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה. לדור ודור נגיד גדלך ולנצח נצחים קדושתך נקדישך ושבחך אלהינו מפני לא ימוש כי אל מלך גדול וקדוש אתה ברוך אתה יי' האל הקדוש. בעת ששליח ציבור אומר בברכה זו וקרא זה אל זה כל העם עונין קדוש קדוש קדוש וכו'. וכשהוא אומר איה מקום כבודו כל העם עונין משבחים ואומרים ברוך כו'. וכשהוא אומר בחיינו ובימינו כל העם עונין אמן. וכשהוא אומר על ידי דוד משיח צדקך כל העם אומרים ימלוך יי' לעולם. וכל אלו הדברים שעונין הצבור הוא קורא עמהן. ולא יגביה קולו בעת שהן עונין עמו. ואחד היחיד ואחד הש"ץ

הנהגות מיימוניות

נסים ונבואות וכו' לפי שאין תפלה כהודאה וכן נהג מורי רבינו זצ"ל ודלא כמנהג הנורם כך ע"כ: [6] הכי אמר רב נחשון גאון כריעות שבורים בקדיש כיון שאמר יתגדל ויתקדש מיד כורע בחייכון וביומיכון ובחיייהון דכל בית ישראל כורע והוא שמיא רבא מברך כורע יתברך כורע ויתהדר ויתעלה כורע עושה שלום במרומיו כורע כריעה של רשות היא והללו ארבע כריעות כנגד ארבע [שמות] שבפסוק זה כי ממזרח משש ועד מבואו גדול שמי בנינים ונר והוא שמיא רבא מברך כנגד גדלו לה' אתי ונרוספה שמו יחדיו :

קראו בתורה וכו' ראביה שיש לומר אלהינו ואלהי אבותינו ברבנו בברכה במנחת יום הכפורים ותימה דהא לית בה נשיאות כפים כדאמר פרק בתרא דתענית ושמיא מעמא כיון דאם עבר ועלה אין מורידים אותו. אכן הר"ף מצרפת כתב נ"כ שאין לאומרו במנחה ובמנחת יום הכפורים ותענית ציבור אומר ברבנו בברכה לפי שהיו ראויים לכתנים לנשיאות כפים כדמשמע פ"ב דתענית ע"כ דברי מורי רבינו שיחיה. אמנם בסדר רב עמרם לא חלק באותה ברכה כלל אלא כתב שכל שעה מתחיל בשם שלום כריבנו המחבר וכו' מורי רבינו שיחיה משמע עיין לעיל בהלכות נשיאות כפים ע"כ: [3] וכן רבותינו מצרפת אומרים שאין לומר כשם שעשית להם

וכו'. ברכה אמצעית של יוצר ישמח משה במתנת חלקו כי עבד נאמן קראת לו כליל תפארת בראשו נתת בעמדי לפניך על הר סיני הוריד בידו שני לוחות אבנים וכתוב בהן שמירת שבת וכן כתוב בתורתך ושמרו בני ישראל כו'. ישמחו במלכותך שומרי שבת קוראי עונג עם מקדשי שביעי. אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו כו' עד ברוך אתה יי' מקדש השבת. ברכה אמצעית של מוסף שבת. למשה צוית על הר סיני מצות שבת שמור וזכור וכו' צויתנו יי' אלהינו להקריב לך קרבן מוסף בראוי יהי רצון מלפניך יי' אלהינו שתעלנו לארצנו וכו' ואת מוסף יום המנוח הזה נעשה ונקריב כו' עד על ידי משה עבדך ולא נתתו מלכנו לגויי הארצות ולא הנחלתו מלכנו לעובדי אלילים גם במנוחתו לא ישכנו ערלים לבית ישראל נתתו זרע ישורון אשר בם בחרת חמדת ימים אותו קראת אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו כו' עד ברוך אתה יי' מקדש השבת. ברכה אמצעית של מנחת שבת אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ עמרת תהלה ועמרת ישועה לעמך נתת אברהם יגל יצחק ירנן יעקב ובניו ינוחו בו מנוחה שלימה שאתה רוצה בה יכירו בניך וידעו כי מאתך היא מנוחתם תנחילנו אבינו ואל תהי צרה ויגון ביום מנוחתנו אלהינו ואלהי אבותינו וכו'. ברכה אמצעית של מוסף ר"ח. ראשי חדשים לעמך נתת זמן כפרה לכל תולדותם להיותם מקריבים לפניך זבחי רצון ושעירי חטאת לכפר בעדם זכרון לכולם יהיו תשועת נפשם מיד שונא מזבח חדש בציון תכין ועולת ראש חדש נעלה עליו שירי דוד נשמע בעירך האמורים לפני מזבחך אהבת עולם תביא להם וברית אבות לבנים תזכור אלהינו ואלהי אבותינו מפני חטאינו נלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו יהי רצון מלפניך יי' אלהינו שתעלנו לארצנו ואת מוסף יום ראש החדש הזה כו' עד על ידי משה עבדך יהי רצון מלפניך יי' אלהינו ואלהי אבותינו שתחדש עלינו את ראש החדש הזה לטובה ולברכה לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום ויהי ראש החדש הזה קץ וסוף לכל חטאתינו וצרותינו תחלה וראש לפדות נפשנו כי בעמך ישראל מכל האומות בחרת וראשי חדשים להם נתת ברוך אתה יי' מקדש ישראל וראשי חדשים. ברכה אמצעית ממוסף ראש חדש שחל להיות בשבת. אתה יצרת עולמך מקדם כלית מלאכתך ביום השביעי בחרת בנו מכל העמים ורצית בנו מכל הלשונות וקדשתנו במצותיך וקרבנתו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת ותתן לנו יי' אלהינו שבתות למנוחה ויום ראש חדש הזה לכפר בעדנו שחטאנו לפניך ומפני חטאינו וכו' עד ומוספים כהלכתן ואת מוספי יום המנוח הזה ויום ראש החדש הזה נעשה ונקריב את קרבנות חובותינו תמידין כסדרן כמצות רצונך כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך יהי רצון מלפניך יי' אלהינו ואלהי אבותינו שתחדש וכו' עד לפדות נפשנו רצה נא במנוחתנו וקדשנו במצותיך כו' עד וינוחו בם כל ישראל אוהבי שמך ברוך אתה יי' מקדש השבת וישראל וראשי חדשים. ברכה אמצעית של יום טוב של פסח ערבית שחרית ומנחה. אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו מכל הלשונות וקדשתנו במצותיך וקרבנתו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת ותתן לנו יי' אלהינו מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון את יום טוב מקרא קדש הזה את יום חג המצות הזה זמן חירותנו באהבה וכו' ליציאת מצרים אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא כו' והשיאנו יי' אלהינו את ברכת מועדיך לחיים ולשלום כאשר אמרת ורצית לברכנו כן תברכנו סלה ותן חלקנו בתורתך ושמח נפשנו בישועתך וכו' ברוך אתה יי' מקדש ישראל והזמנים. ברכה אמצעית

ישראל כי אם לשם קדשי אשר חללתם בגוים אשר באתם שם לא לנו יי' לא לנו כי לשמך תן כבוד על חסדך על אמתך למה יאמרו הגוים איה נא אלהיהם אנא יי' אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו סלח נא לעון העם הזה כגודל חסדך וכאשר נשאתה לעם הזה ממצרים ועד הנה וסלחת לעוננו כי רב הוא. יי' שמעה יי' סלחה יי' הקשיבה ועשה ואל תאחר למענך אלהי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך: נהגו העם להתחנן אחר נפילת פנים כשמנביה פניו מן הקרקע בפסוקים אלו. ואנחנו לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו וכו' רחמך יי' וחסדיך כי מעולם המה אל תזכור לנו עונות ראשונים מהר יקדמונו רחמך כי דלוננו מאד: קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך יהי חסדך יי' עלינו כאשר יחלנו לך אם עונות תשמר יי' מי יעמוד כי עמך הסליחה למען תורא יי' הושיעה המלך יעננו ביום קראנו כי הוא ידע יצרנו וכו' כי עפר אנחנו עזרנו אלהי ישענו על דבר כבוד שמך והצילנו וכפר על חטאתינו למען שמך. וכן נהגו העם להתחנן אחר סדר היום בתחנונים אלו. יי' אלהי אברהם יצחק וישראל אבותינו שמרה זאת לעולם ליצר מחשבות לבב עמך והכן לבבם אליך והוא רחום יכפר עון וגו' כי אתה יי' טוב וסלח ורב חסד לכל קוראך צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת מי אל כמך נושא עון ועובר על פשע ישוב ירחמנו יכבוש עוונותינו וגו' ברוך יי' יום יום יעמם לנו האל ישועתנו סלה יי' צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה יי' צבאות אשרי אדם בופח כך. ברוך אדוננו ברוך בוראנו ברוך שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת על ידי משה רבינו וחיי עולם נטע בתוכנו הרחמן יפתח לבנו לתלמוד תורתו ויתן בלבנו אהבתו ויראתו ותורתו לעשות רצונו ולעובדו בלבב שלם ובנפש חפצה למען לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה כן יהי רצון ורחמים מלפניך יי' אלהינו שנחיה לשמור חקיך בעולם הזה ולימות המשיח כרי שנוכה ונירש טוב לחיי העולם הבא למען יזמך כבוד ולא ידום יי' אלהי לעולם אודך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי' צורי וגואלי: נהגו מקצת העם לקרוא בכל יום אחר תחנונים אלו שיר מזמור שהיו הלויים אומרים בבית המקדש באותו היום וקורין לדוד אליך יי' נפשי אשא כל המזמור. וקורין אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום וכו'. אין כאלהינו אין כאדוננו אין כמלכנו אין כמושיענו מי כאלהינו מי כאדוננו מי כמלכנו מי כמושיענו נודה לאלהינו נודה לאדוננו נודה למלכנו נודה למושיענו אתה הוא אלהינו אתה הוא אדוננו אתה הוא מלכנו אתה הוא מושיענו אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך ויבטחו בך יודעי שמך כי לא עזבת דורשיך יי' כי כל העמים ילכו איש בשם אלהיו ואנחנו נלך בשם יי' אלהינו לעולם ועד. כבר אמרנו בספר הזה שבימי השבתות וימים טובים מתפלל אדם בכל תפלה שבע ברכות שלש ראשונות ושלש אחרונות וברכה אחת אמצעית מעין היום. ובראש השנה וביום הכפורים של יובל מתפלל באמצע שלש ברכות ובתפלת מוסף בלבד. ונמצא מתפלל במוסף בשני ימים אלו תשע ברכות. ובמוסף ראש חדש ובמוסף חולו של מועד מתפלל שבע שלש ראשונות ושלש אחרונות וברכה אחת באמצע:

וזהו נוסח כל הברכות האמצעיות

ברכה אמצעית של לילי שבת אתה קדשת את יום השביעי לשמך תכלית מעשה שמים וארץ וברכתו מכל הימים וקדשתו מכל הזמנים כאמור ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו וגו'. אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו